

УДК 378:37.018.43:004

DOI 10.31865/2077-1827.2(110)2026.361506

**BLENDED LEARNING AS A STRATEGIC RESOURCE FOR
MODERNIZING THE EDUCATIONAL PROCESS IN HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS**

**ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ РЕСУРС МОДЕРНІЗАЦІЇ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Артем Тишук

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
E-mail: greenhill7855@gmail.com
ORCID 0009-0006-7361-972X
Бердянський державний педагогічний Університет, Україна

Artem Tyshchuk

applicant of of the third (educational and scientific) level higher education specialty 011 Educational, pedagogical sciences
E-mail: greenhill7855@gmail.com
ORCID 0009-0006-7361-972X
Berdiansk State Pedagogical University, Ukraine

ABSTRACT

The article substantiates blended learning as a strategic resource for the modernization of the educational process in higher education institutions within the context of digital transformation. The relevance of the study is determined by national and European regulatory frameworks that emphasize the need to integrate digital technologies into higher education, ensure quality assurance, flexibility, and accessibility of learning. The purpose of the article is to provide a theoretical justification of blended learning as a strategic tool for educational modernization and to identify the organizational, pedagogical, and digital infrastructure conditions for its effective implementation. The study analyzes scientific approaches to defining the essence of blended learning, systematizes its models and levels of implementation, and characterizes methodological principles of course design in blended formats. Particular attention is paid to institutional readiness, regulatory support, communication mechanisms, and digital ecosystem development. The advantages of blended learning are identified, including flexibility, personalization, and increased student autonomy, as well as risks related to digital inequality, self-regulation challenges, and increased workload for academic staff. The potential of blended learning as a mechanism for creating a barrier-free digital educational environment is substantiated. It is concluded that blended learning can function not only as a local pedagogical practice but also as a strategic direction of university development when integrated into institutional digital strategies and quality assurance systems. Prospects for further research include the development of criteria for evaluating institutional effectiveness of blended learning and empirical studies of its impact on educational outcomes and accessibility.

Key words: *blended learning, higher education institutions, digital transformation, educational modernization, digital infrastructure, barrier-free environment.*

Актуальність теми. Цифрова трансформація вищої освіти в Україні відбувається в контексті реалізації положень Закону України «Про вищу освіту» (Закон, 2014), Стратегії розвитку вищої освіти України на 2022–2032 роки (Стратегія, 2022), а також державної політики цифровізації, спрямованої на формування конкурентоспроможного й інноваційного освітнього простору. Нормативні акти акцентують необхідність модернізації освітнього процесу, упровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, розвитку цифрових компетентностей учасників освітнього процесу та забезпечення якості освіти відповідно до європейських стандартів.

Європейський вимір цифрової трансформації освіти визначається, зокрема, положеннями Digital Education Action Plan (2021-2027) (DEAP, 2020), Рекомендаціями Ради ЄС щодо ключових компетентностей для навчання впродовж життя, рамкою цифрової компетентності DigComp, а також Стандартами та рекомендаціями щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) (Standarts, 2025). У цих документах підкреслюється необхідність інтеграції цифрових технологій у всі складники освітнього процесу, підвищення його гнучкості, доступності та інклюзивності, а також забезпечення стійкості освітніх систем у кризових умовах.

У цьому нормативному полі змішане навчання постає не як тимчасовий або компромісний формат, а як інструмент реалізації цифрової стратегії університету. Воно дозволяє поєднати аудиторну та онлайн-взаємодію в межах єдиного дидактичного проекту, забезпечуючи відповідність освітніх програм вимогам якості, академічної доброчесності, мобільності та індивідуалізації навчання.

Особливої актуальності проблема набуває в умовах воєнного стану, коли забезпечення безперервності освітнього процесу, доступності ресурсів та рівності освітніх можливостей стає ключовим завданням університетів. Разом із тим практика впровадження змішаного навчання нерідко має фрагментарний характер і не завжди інтегрована в систему стратегічного управління закладом освіти.

Отже, актуальність дослідження зумовлена необхідністю теоретичного обґрунтування змішаного навчання як стратегічного ресурсу модернізації освітнього процесу у закладах вищої освіти в контексті національних і європейських нормативних орієнтирів цифрової трансформації та забезпечення якості освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика змішаного навчання активно розробляється у вітчизняному науковому дискурсі в кількох взаємопов'язаних напрямках: уточнення сутності та дидактичних характеристик змішаного формату, типологізація його моделей, визначення методологічних і організаційно-педагогічних умов реалізації, а також аналіз функціонування змішаного навчання в умовах кризових трансформацій.

Теоретичне осмислення сутності змішаного навчання представлено у працях Т. Собченко, яка трактує його як інтегративну модель організації навчання, що передбачає цілеспрямоване поєднання аудиторної та онлайн-взаємодії в межах єдиної дидактичної логіки курсу (Собченко, 2021). Подібну

позицію займає Ж. Чернякова, розглядаючи змішане навчання як прояв інформатизації вищої освіти та новий рівень організації освітнього процесу, що трансформує роль викладача і характер педагогічної взаємодії (Чернякова, 2020). М. Муқан, О. Муқан і Р. Драган акцентують увагу на зміні функціональної ролі викладача – від транслятора знань до фасилітатора пізнавальної діяльності та організатора освітнього середовища (Муқан, Муқан, & Драган, 2020).

Окремий напрям досліджень пов'язаний із систематизацією моделей змішаного навчання. О. Субіна та Н. Марченко аналізують класичні моделі (supplemental, replacement, rotation, flex тощо), підкреслюючи варіативність рівнів інтеграції цифрових ресурсів і ступеня автономії здобувачів (Субіна & Марченко, 2023). Такий підхід дозволяє розглядати змішане навчання як гнучку систему, здатну адаптуватися до різних освітніх контекстів і ресурсних можливостей закладу освіти.

Методологічні засади впровадження змішаного навчання ґрунтовно розкрито у працях О. Коротун, яка наголошує, що його ефективність визначається системністю дидактичного проектування: чітким формулюванням результатів навчання, структуризацією контенту, продуманою інтеграцією синхронних і асинхронних активностей, а також вибудовуванням прозорої системи оцінювання (Коротун, 2016). Організаційні аспекти реалізації змішаного формату, зокрема регламентування режимів взаємодії та управлінська підтримка, висвітлюють Л. Теряєва та В. Теряєв (Теряєва & Теряєв, 2024).

У контексті сучасних викликів – воєнного стану та необхідності забезпечення безперервності освіти – змішане навчання аналізується як механізм підвищення стійкості освітнього процесу. Ю. Білик підкреслює його потенціал щодо гнучкості та індивідуалізації навчання, водночас звертаючи увагу на зростання вимог до самоорганізації здобувачів (Білик, 2025). Л. Новицька акцентує на значенні змішаного формату для збереження академічної взаємодії в умовах обмеженого доступу до аудиторій (Новицька, 2025). Т. Сухорукова аналізує інфраструктурні та компетентнісні бар'єри масштабування змішаного навчання, зокрема нерівномірність цифрового доступу та підвищене навантаження викладачів (Сухорукова, 2022).

Таким чином, у наукових дослідженнях достатньо повно представлено теоретичні, методологічні та організаційні аспекти змішаного навчання. Водночас потребує подальшого узагальнення його розгляд як стратегічного ресурсу модернізації освітнього процесу на інституційному рівні, що передбачає інтеграцію змішаного формату у цифрову стратегію закладу вищої освіти та визначення комплексних умов забезпечення якості й безбар'єрності освітнього середовища.

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Метою статті є теоретичне обґрунтування змішаного навчання як стратегічного ресурсу модернізації освітнього процесу у закладах вищої освіти в умовах цифрової трансформації та визначення організаційно-педагогічних і цифрово-інфраструктурних умов його ефективної реалізації.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

– проаналізувати наукові підходи до трактування сутності змішаного навчання;

- охарактеризувати моделі та рівні його реалізації в системі вищої освіти;
- визначити комплекс організаційно-педагогічних і цифрово-інфраструктурних умов упровадження змішаного формату;
- окреслити його потенціал і ризики як механізму модернізації та забезпечення безбар'єрності освітнього середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У сучасному науковому дискурсі змішане навчання трактується як інтегративна модель організації освітнього процесу, що передбачає цілеспрямоване поєднання аудиторної та онлайн-взаємодії в межах єдиного дидактичного проекту. Йдеться не про формальне доповнення традиційного заняття цифровими інструментами, а про педагогічно виважене поєднання форматів, спрямоване на досягнення визначених результатів навчання (Собченко, 2021). Такий підхід дозволяє розглядати змішане навчання як якісно новий рівень організації освітньої діяльності, що змінює логіку структурування контенту, розподілу навчального часу та характеру взаємодії між викладачем і здобувачами.

Гене́за змішаного навчання пов'язана з еволюцією дистанційної освіти та поступовим переходом від епізодичного використання інформаційно-комунікаційних технологій до формування цілісних цифрових освітніх середовищ. Дослідники підкреслюють, що змішане навчання стало логічним етапом розвитку професійної освіти, коли виникла потреба зберегти переваги дистанційних технологій і водночас відновити значення безпосередньої педагогічної взаємодії (Субіна & Марченко, 2023). У цьому сенсі змішаний формат поєднує гнучкість онлайн-середовища з комунікативною та виховною функцією очного навчання.

Змішане навчання розглядається також як прояв інформатизації вищої освіти, що трансформує роль викладача і характер освітньої комунікації. Зокрема, воно зумовлює перехід від домінування репродуктивних форм роботи до активних і інтерактивних методів, орієнтованих на співпрацю, дискусію та аналіз практичних ситуацій (Чернякова, 2020). У цьому контексті викладач виконує функції організатора освітнього середовища, фасилітатора навчальної діяльності та консультанта, що підтримує індивідуальну освітню траєкторію здобувача (Мукан, Мукан, & Драган, 2020).

Таким чином, змішане навчання слід розглядати як системну педагогічну модель, що інтегрує традиційні й цифрові інструменти в межах єдиної дидактичної логіки. Його становлення відображає ширші процеси цифрової трансформації вищої освіти та переосмислення ролей і функцій учасників освітнього процесу.

Розвиток змішаного навчання зумовив необхідність його типологізації, що дає змогу визначити оптимальні формати поєднання аудиторної та онлайн-діяльності залежно від освітніх цілей, змісту навчального матеріалу та ресурсних можливостей закладу вищої освіти. У наукових дослідженнях підкреслюється, що моделі змішаного навчання різняться не лише співвідношенням офлайн і онлайн-компонентів, а й ступенем автономії здобувачів, характером педагогічного супроводу та організаційною структурою курсу (Субіна & Марченко, 2023).

Серед найбільш поширених моделей виокремлюють *supplemental* (доповнювальну), *replacement* (часткової заміни), *rotation* (ротаційну), *flex* (гнучку), *self-blend* та *enriched virtual*. Ротаційна модель передбачає чергування різних форматів діяльності – індивідуальної онлайн-роботи, групових занять, консультацій, практичних сесій, що забезпечує варіативність форм навчання та підвищує залученість здобувачів. Flex-модель, натомість, надає студентам більшу самостійність у виборі темпу й способу опрацювання матеріалу, залишаючи за викладачем функцію координації та підтримки (Субіна & Марченко, 2023).

Методологічний аспект вибору моделі змішаного навчання пов'язаний із цілями освітньої програми та очікуваними результатами навчання. О. Коротун наголошує, що ефективність змішаного формату визначається відповідністю моделі дидактичним завданням курсу, рівню підготовки здобувачів і їх цифровій компетентності (Коротун, 2016). Вибір моделі не може бути випадковим або зумовленим лише технічними можливостями, а повинен ґрунтуватися на системному проектуванні освітнього процесу.

Важливим є також розмежування рівнів реалізації змішаного навчання. У дослідженнях виокремлюються: рівень окремих навчальних завдань або модулів; рівень курсу; рівень освітньої програми; інституційний рівень, що передбачає розроблення внутрішніх положень, регламентів і процедур забезпечення якості (Субіна & Марченко, 2023). Така багаторівнева структура свідчить про можливість функціонування змішаного навчання як локальної педагогічної практики або як стратегічного напрямку розвитку університету.

Отже, моделі та рівні реалізації змішаного навчання відображають варіативність шляхів інтеграції цифрових технологій у вищій освіті. Їх обґрунтований вибір є необхідною умовою узгодження змішаного формату з цілями освітньої програми та стратегією цифрового розвитку закладу вищої освіти.

Ефективність змішаного навчання визначається не лише обраною моделлю, а насамперед якістю організаційно-педагогічних умов його реалізації. У цьому контексті змішаний формат постає як результат системного проектування освітнього процесу, що передбачає узгодження дидактичної логіки курсу, механізмів комунікації, процедур оцінювання та управлінської підтримки.

Методологічну основу впровадження змішаного навчання становить чітке визначення результатів навчання, структуризація змісту дисципліни, інтеграція синхронних і асинхронних активностей, а також прозора система формування та підсумкового оцінювання (Коротун, 2016). За відсутності такого цілісного підходу онлайн-компонент набуває фрагментарного характеру й не забезпечує підвищення якості освітнього процесу.

Організаційний вимір реалізації змішаного навчання передбачає регламентування режимів взаємодії, визначення співвідношення очних і дистанційних занять, унормування каналів зворотного зв'язку та часових параметрів виконання завдань. Л. Теряєва та В. Теряєв наголошують, що впровадження змішаного формату потребує управлінських рішень на рівні закладу освіти, зокрема розроблення внутрішніх положень, процедур моніторингу якості та механізмів підтримки учасників освітнього процесу (Теряєва & Теряєв, 2024).

Суттєвою умовою є також підготовленість викладачів до проектування

змішаних курсів. Перехід до змішаного формату змінює професійну роль викладача, вимагаючи розвитку цифрової компетентності, навичок фасилітації, організації інтерактивної діяльності та супроводу індивідуальних освітніх траєкторій (Мукан, Мукан, & Драган, 2020). Водночас підвищуються вимоги до самоорганізації та відповідальності здобувачів, що потребує створення системи педагогічної підтримки та консультативного супроводу (Білик, 2025).

Управлінська готовність університету до впровадження змішаного навчання передбачає інтеграцію цього формату у стратегію цифрового розвитку, узгодження з внутрішньою системою забезпечення якості та механізмами академічної доброчесності. Недостатність інституційної підтримки або відсутність чітких регламентів може призвести до формалізації змішаного навчання без реального педагогічного ефекту (Сухорукова, 2022).

Отже, організаційно-педагогічні умови впровадження змішаного навчання охоплюють системне дидактичне проектування, регламентовану комунікацію, професійну готовність викладачів, педагогічний супровід здобувачів та управлінську підтримку на інституційному рівні. Саме їх узгодженість визначає можливість розглядати змішане навчання як стратегічний ресурс модернізації освітнього процесу.

Реалізація змішаного навчання у закладі вищої освіти неможлива без належної цифрової інфраструктури, яка забезпечує стабільність, керованість і прозорість освітнього процесу. Йдеться не лише про наявність платформи дистанційного навчання, а про цілісну цифрову екосистему, що включає систему управління навчанням (LMS), сервіси відеоконференцій, електронні бібліотечні ресурси, інструменти тестування, засоби зворотного зв'язку та моніторингу навчальних досягнень.

Методологічне впровадження змішаного навчання передбачає структурований дизайн курсу, що ґрунтується на чіткому визначенні результатів навчання, логічній послідовності модулів, інтеграції синхронних і асинхронних активностей та продуманій системі оцінювання (Коротун, 2016). У цьому контексті LMS виконує не лише технічну, а й дидактичну функцію – структурує навчальний контент, регламентує комунікацію та забезпечує цілісність освітнього процесу.

Організація комунікації в змішаному форматі потребує чіткого визначення каналів взаємодії, режимів проведення занять, форм зворотного зв'язку та критеріїв оцінювання. Регламентування синхронної та асинхронної роботи сприяє зниженню організаційних бар'єрів і забезпечує передбачуваність освітнього процесу для всіх його учасників (Теряєва & Теряєв, 2024). Особливої ваги набуває прозорість процедур оцінювання та механізмів перевірки академічної доброчесності в онлайн-середовищі.

Водночас матеріально-технічна складова цифрової інфраструктури залишається одним із ключових чинників ефективності змішаного навчання. Якість інтернет-з'єднання, наявність сучасного обладнання, доступ до цифрових ресурсів, а також рівень цифрової компетентності викладачів і студентів визначають реальні можливості функціонування змішаного формату (Сухорукова, 2022). Нерівномірність технічного забезпечення може створювати додаткові бар'єри та знижувати якість освітнього процесу.

Таким чином, цифрово-інфраструктурна складова змішаного навчання охоплює технічні ресурси, дидактичний дизайн курсу, комунікаційні механізми та систему оцінювання. Її комплексність і узгодженість із організаційно-педагогічними умовами є необхідною передумовою реалізації змішаного навчання як інструмента модернізації освітнього процесу.

Поширення змішаного навчання у вищій школі супроводжується як очевидними перевагами, так і низкою ризиків, що потребують системного аналізу. До ключових переваг належать гнучкість організації навчального процесу, розширення доступу до освітніх ресурсів, можливість індивідуалізації темпу навчання та активізація самостійної діяльності здобувачів. Поєднання аудиторної та онлайн-взаємодії дозволяє оптимально розподіляти навчальний час і підвищувати результативність освітнього процесу (Собченко, 2021).

Змішане навчання сприяє розвитку автономії, відповідальності та цифрової грамотності студентів, водночас змінюючи функціональну роль викладача, який стає фасилітатором і координатором пізнавальної діяльності (Мукан, Мукан, & Драган, 2020). У кризових умовах, зокрема під час воєнного стану, змішаний формат забезпечує гнучкість та безперервність освітнього процесу, дозволяючи адаптувати навчання до змінних обставин (Білик, 2025; Новицька, 2025).

Разом із тим змішане навчання висуває підвищені вимоги до саморегуляції здобувачів і їх здатності до самоорганізації. За відсутності належного педагогічного супроводу це може призводити до зниження мотивації, формального виконання завдань або нерівномірного засвоєння навчального матеріалу (Білик, 2025). Додатковими ризиками є перевантаження викладачів, складність забезпечення академічної доброчесності в онлайн-середовищі, а також нерівномірність цифрового доступу та технічного забезпечення (Сухорукова, 2022).

У контексті формування безбар'єрного освітнього середовища змішане навчання має суттєвий потенціал. Можливість асинхронного опрацювання матеріалів, повторного перегляду лекцій, варіативність форм діяльності та використання цифрових ресурсів сприяють врахуванню індивідуальних освітніх потреб і темпу навчання (Чернякова, 2020; Субіна & Марченко, 2023). Це особливо важливо для студентів, які перебувають поза межами кампусу, поєднують навчання з роботою або мають обмеження щодо регулярного відвідування аудиторних занять.

Водночас реалізація потенціалу безбар'єрності залежить від системності впровадження змішаного навчання, якості цифрової інфраструктури та педагогічної підтримки різних груп здобувачів. За відсутності належних умов цифровий компонент може не зменшувати, а відтворювати нові бар'єри, пов'язані з нерівним доступом до технологій.

Отже, змішане навчання поєднує значний модернізаційний потенціал із необхідністю подолання організаційних, методичних і інфраструктурних труднощів. Його розгляд як стратегічного ресурсу передбачає системний підхід, спрямований на забезпечення якості, доступності та рівності освітніх можливостей у закладах вищої освіти.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Аналіз нормативних орієнтирів цифрової трансформації вищої освіти та сучасних наукових підходів засвідчив, що змішане навчання є інтегративною педагогічною моделлю, яка поєднує аудиторну й онлайн-взаємодію в межах цілісного дидактичного проєкту. Його розвиток зумовлений як еволюцією дистанційної освіти, так і сучасними викликами, пов'язаними із забезпеченням гнучкості, стійкості та безперервності освітнього процесу.

Установлено, що ефективність змішаного навчання визначається не лише вибором моделі, а комплексом організаційно-педагогічних і цифрово-інфраструктурних умов. До ключових із них належать: системне дидактичне проєктування курсу, узгодження синхронних і асинхронних форм роботи, прозора система оцінювання, регламентована комунікація, професійна готовність викладачів і належна технічна база. Саме інституційна підтримка та інтеграція змішаного формату у стратегію цифрового розвитку університету дозволяють розглядати його як стратегічний ресурс модернізації освітнього процесу.

Змішане навчання має значний потенціал у формуванні безбар'єрного цифрового освітнього середовища, оскільки забезпечує гнучкість, індивідуалізацію та розширення доступу до навчальних ресурсів. Водночас його впровадження супроводжується ризиками, пов'язаними з нерівномірністю цифрового доступу, підвищеними вимогами до саморегуляції здобувачів та зростанням навантаження на викладачів.

Перспективи подальших досліджень убачаються у розробленні критеріїв оцінювання ефективності змішаного навчання на інституційному рівні, вивченні механізмів забезпечення академічної доброчесності в змішаному форматі, а також емпіричному аналізі впливу змішаного навчання на якість освітніх результатів і рівень освітньої доступності різних груп здобувачів.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Білик, Ю. П. (2025). Шляхи підвищення ефективності змішаного навчання в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану. *Академічні візії*, 40. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14960572>

Європейська комісія. (2020). *Digital Education Action Plan (2021–2027): Resetting education and training for the digital age*. <https://education.ec.europa.eu>

Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти. (2015). *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. <https://www.enqa.eu>

Закон України «Про вищу освіту». (2014). № 1556-VII. <https://zakon.rada.gov.ua>

Кабінет Міністрів України. (2022). *Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки*. <https://zakon.rada.gov.ua>

Коротун, О. В. (2016). Методологічні засади змішаного навчання в умовах вищої освіти. *Інформаційні технології в освіті*, 3(28), 117–129. <https://doi.org/10.14308/ite000607>

Муқан, Н. В., Муқан, О. В., & Драган, Р. В. (2020). Змішане навчання: сутність та особливості реалізації. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*, 78, 154–158.

<https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.78.33>

Новицька, Л. І. (2025). Змішане навчання у вищих навчальних закладах в умовах воєнного стану. *Академічні візії*, 40. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14998327>

Рада Європейського Союзу. (2018). *Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning*. Official Journal of the European Union.

Собченко, Т. М. (2021). Змішане навчання: поняття та завдання. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 75(3), 73–76. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.75-3.14>

Субіна, О. О., & Марченко, Н. В. (2023). Змішане навчання у закладах освіти: моделі та особливості реалізації. *Педагогічні науки: теорія та практика*, 3(47), 95–102. <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2023-3-14>

Сухорукова, Т. Г. (2022). Перспективи розвитку змішаного навчання у вищих навчальних закладах України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*, 80, 208–217. <https://doi.org/10.18664/btie.80.286977>

Теряєва, Л., & Теряєв, В. (2024). Особливості організації змішаного навчання в закладах вищої освіти. *Освітологічний дискурс*. <https://elibrary.kubg.edu.ua/51347/>

Чернякова, Ж. Ю. (2020). Характеристика змішаного навчання в умовах інформатизації вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 10(104), 289–301. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2020.10/289-301>

REFERENCES

Bilyk, Yu. P. (2025). Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti zmishanoho navchannia v zakladakh vyshchoi osvity v umovakh voiennoho stanu [Ways to increase the effectiveness of blended learning in higher education institutions under martial law]. *Akademichni vizii*, 40. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14960572> [in Ukrainian].

Cabinet of Ministers of Ukraine. (2022). *Stratehiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2022–2032 roky* [Strategy for the development of higher education in Ukraine for 2022–2032]. <https://zakon.rada.gov.ua> [in Ukrainian].

Cherniakova, Zh. Yu. (2020). Kharakterystyka zmishanoho navchannia v umovakh informatyzatsii vyshchoi osvity [Characteristics of blended learning in the conditions of informatization of higher education]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 10(104), 289–301. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2020.10/289-301> [in Ukrainian].

European Association for Quality Assurance in Higher Education. (2015). *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. <https://www.enqa.eu> [in Ukrainian].

European Commission. (2020). *Digital Education Action Plan (2021–2027): Resetting education and training for the digital age*. <https://education.ec.europa.eu> [in Ukrainian].

Korotun, O. V. (2016). Metodolohichni zasady zmishanoho navchannia v umovakh vyshchoi osvity [Methodological foundations of blended learning in higher education]. *Informatsiini tekhnolohii v osviti*, 3(28), 117–129. <https://doi.org/10.14308/ite000607> [in Ukrainian].

Law of Ukraine on Higher Education. (2014). No. 1556-VII. <https://zakon.rada.gov.ua> [in Ukrainian].

Mukan, N. V., Mukan, O. V., & Drahan, R. V. (2020). Zmishane navchannia: sutnist ta osoblyvosti realizatsii [Blended learning: Essence and features of implementation]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 5. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*, 78, 154–158. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.78.33> [in Ukrainian].

Novytska, L. I. (2025). Zmishane navchannia u vyshchych navchalnykh zakladakh v umovakh voiennoho stanu [Blended learning in higher education institutions under martial law]. *Akademichni vizii*, 40. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14998327> [in Ukrainian].

Sobchenko, T. M. (2021). Zmishane navchannia: poniattia ta zavdannia [Blended learning: Concept and tasks]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, 75(3), 73–76. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.75-3.14> [in Ukrainian].

Subina, O. O., & Marchenko, N. V. (2023). Zmishane navchannia u zakladakh osvity: modeli ta osoblyvosti realizatsii [Blended learning in educational institutions: Models and features of implementation]. *Pedahohichni nauky: teoriia ta praktyka*, 3(47), 95–102. <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2023-3-14> [in Ukrainian].

Sukhorukova, T. H. (2022). Perspektyvy rozvytku zmishanoho navchannia u vyshchych navchalnykh zakladakh Ukrainy [Prospects for the development of blended learning in higher education institutions of Ukraine]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, 80, 208–217. <https://doi.org/10.18664/btie.80.286977> [in Ukrainian].

Teriaieva, L., & Teriaiev, V. (2024). Osoblyvosti orhanizatsii zmishanoho navchannia v zakladakh vyshchoi osvity [Features of organizing blended learning in higher education institutions]. *Osvitohichnyi dyskurs*. <https://elibrary.kubg.edu.ua/51347/> [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті обґрунтовано змішане навчання як стратегічний ресурс модернізації освітнього процесу у закладах вищої освіти в умовах цифрової трансформації. Актуальність дослідження зумовлена національними та європейськими нормативними орієнтирами, що визначають необхідність інтеграції цифрових технологій у систему вищої освіти, забезпечення її гнучкості, доступності та якості. Метою статті є теоретичне обґрунтування змішаного навчання як інструмента модернізації освітнього процесу та визначення організаційно-педагогічних і цифрово-інфраструктурних умов його ефективної реалізації. Проаналізовано наукові підходи до трактування сутності змішаного навчання, систематизовано його моделі та рівні реалізації, охарактеризовано методологічні засади проектування змішаних курсів. Особливу увагу приділено інституційній готовності закладу освіти, нормативному регламентуванню, комунікаційним механізмам і розвитку цифрової інфраструктури. Визначено переваги змішаного навчання, зокрема гнучкість, індивідуалізацію та активізацію самостійної діяльності здобувачів, а також окреслено ризики, пов'язані з цифровою нерівністю, потребою розвитку саморегуляції та зростанням навантаження на викладачів. Обґрунтовано потенціал змішаного навчання як механізму формування безбар'єрного цифрового освітнього середовища. Зроблено висновок, що змішане навчання

може функціонувати як стратегічний напрям розвитку університету за умови його інтеграції у цифрову стратегію та систему забезпечення якості освіти. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням критеріїв оцінювання ефективності змішаного навчання та емпіричним аналізом його впливу на освітні результати й доступність освіти.

Ключові слова: *змішане навчання, заклади вищої освіти, цифрова трансформація, модернізація освіти, цифрова інфраструктура, безбар'єрне середовище.*

Дата надходження статті до видання: 25.02.2026 р.

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 02.05.2026 р.

Дата публікації: 29.05.2026 р.

УДК 378.016:796]:613-044.247(045)

DOI 10.31865/2077-1827.2(110)2026.361508

INTEGRATION OF HEALTH-PRESERVING TECHNOLOGIES INTO THE THEORY AND METHODOLOGY OF TEACHING SPORTS DISCIPLINES IN HIGHER PEDAGOGICAL EDUCATION INSTITUTIONS

ІНТЕГРАЦІЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ТЕОРІЮ ТА МЕТОДИКУ ВИКЛАДАННЯ СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Артем Бойченко

кандидат педагогічних наук, доцент,
E-mail: bojcenkgoa@gmail.com
ORCID 0000-0002-3143-7008
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»,
Україна

Artem Boichenko

Ph.D in Pedagogy, Associate Professor,
E-mail: bojcenkgoa@gmail.com
ORCID 0000-0002-3143-7008
Municipal establishment "Kharkiv humanitarian-pedagogical academy",
Ukraine

ABSTRACT

The article examines the integration of health-preserving technologies into the theory and methodology of teaching sports disciplines in higher pedagogical education institutions. It emphasizes that the use of such technologies contributes to the formation of students' physical, psycho-emotional, and professional competencies, promotes healthy lifestyle habits, and enhances learning motivation and engagement. Health-preserving activities are implemented through interactive and innovative teaching methods, including project-based learning, practical exercises, simulations, workshops, and the use of digital and mobile applications for monitoring physical activity, nutrition, and stress management.

© Артем Бойченко, 2026
